

Tarptautinis ekslibrisų konkursas

ISTORINĖS ATMINTIES VARDAI

Tarptautinis ekslibrisų konkursas

ISTORINĖS ATMINTIES VARDAI

Ekslibrisai

XXVII knygos mėgėjų draugija
2023

Visi egzemplioriai numeruoti

Nr. _____

Sudarė *Dalia Poškienė*
Redaktorius *Laimonas Inis*

Parodos parengėjas, kuratorius dailininkas *Vladimiras Beresniovas*

Pirmame viršelyje
Sigutės Bronickienės ekslibrisas LPKTS-35

Ketvirtajame viršelyje
Eulogijaus Žirmanto Saukos ekslibrisas
Istorinės atminties vardai „1863–1864 m. sukilimas. Kostas Kalinauskas“

ISBN 978-609-96414-0-9

© J. Jakaitis, 2023
© D. Poškienė, 2023
© XXVII knygos mėgėjų draugija

Apie Tarptautinį ekslibrisų konkursą „ISTORINĖS ATMINTIES VARDAI“

Prof. Jonas Jakaitis
Humanitarinių mokslų daktaras menotyros kryptyje
Vertinimo komisijos pirmininkas
LPKTS Vilniaus skyriaus pirmininkas

Siekiant įprasmiti 2023-uosius kaip Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių, V. Putvinskio-Pūtvio, Klaipėdos krašto Lietuvoje metus bei pažymėti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos veiklos 35-metį, XXVII knygos mėgėjų draugija kartu su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS), Pasaulio lietuvių centru bei Lietuvos dailininkų sąjunga pakvietė Lietuvos ir užsienio meno kūrėjus tarptautiniam ekslibrisų „EX LIBRIS. ISTORINĖS ATMINTIES VARDAI“ konkursui pateikti originalius grafinio dizaino meno kūrinius. Kaip vertinimo komisijos pirmininkas, galiu pasidžiaugti kartu su konkurso organizatoriais ir dalyviais, bei nuoširdžiai padėkoti už profesionalius knygos ženklo meno darbus ir žinovystės plėtotę apie laisvės kovų istorinės atminties įvykius ir asmenybes. Pateikta 42 Lietuvos ir užsienio (Lenkijos, Ukrainos, Vokietijos, Argentinos, Suomijos) autorių grafinio dizaino darbų, kurių menas žymi konkurso dalyvių, organizacijų, rėmėjų ir plačiosios visuomenės aukštą konsolidavimosi tendenciją ... ir tai itin svarbi modernybės kultūros dalyvaujamo savybės išraiška.....

Ekslibrisas (lot. *ex libris* – iš knygų) kaip ankstyvasis, nuo XV a. jo raidos Europoje laikotarpio, kaip taikomojo meno smulkiosios grafinio dizaino meno kūrinys-ženklas paprastai žymėjęs knygos savininką, XX a. antroje pusėje praradęs taikomąją paskirtį, tradicinę kompozicijos, technikos bei formato ikonografinę vaizduoseną, peraugo į savarankišką grafinio dizaino ikonologinės interpretacijos meninę formą. XXI a. meno srovių ir sampratų pokyčių kontekste, stebimas ekslibriso simbolistinis, gyvenusių žmonių, istorinių atminčių, įvykių liudijimų modernybės kultūrai būdingas naratyvinis siužeto interpretavimas. Nepaisant pakitusio ikonologinio turinio ir temų prasmų, konkursas atskleidė ekslibriso parodinės, kolekcinės veiklos galimybes ir tapo svarbiu dalyvaujamosios dailės bei šiuolaikinės modernybės sociokultūriniu komunikacijos fenomenu. Ekslibrisas nūdieną tapo puikiu įrankiu laisvės kovų istorinei atminčiai paminėti ir konkurso tikslams įgyvendinti.

Konkurso organizatorių sveikintinas siekis – įprasminti Lietuvos istorinės atminties vardus ir įvykius, pažymėti Lietuvos tremčių metus bei LPKTS veiklos 35-metį, paskatinti domėjimąsi Lietuvos kariuomenės, Laisvės kovotojų istorija, stebėti ir būti aktyviais Lietuvos kovų už laisvę ir Nepriklausomybę nuo 1863 m. sukilimo iki Nepriklausomybės atkūrimo 1991 m. žinovystės plėtotojais, atkreipti dėmesį į jaunosios kartos galimybę įsitraukti į ateities istorinės atminties raidos puoselėjimą, taip pat publikuoti konkurso dalyvių darbų katalogą siekiant praplėsti platesnės visuomenės auditorijos susidomėjimą, pavyko su kaupu. Dar daugiau, kilnojamoji ekslibrisų paroda eksponuota ne tik Lietuvos prezidentūroje, Lietuvos karininkų ramovėje Kaune, LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39, Kaunas), bet ir tarptautinės konferencijos FORUMAS-23 „Rezistencijos ir tremčių fenomeno vertinimas šiandienos Lietuvos modernybės kultūroje“ Lietuvos Respublikos Seime (Gedimino pr. 53, Vilnius,) gerokai plačiau atvėrė galimybę aktualizuoti FORUMAS-23 diskurso temas.

Iš konkursui pateiktų 42 ekslibrisų, vertinimo komisija atrinko darbus ir nominavo juos pagal temas: Istorinės atminties vardai; 1863–1864 metų sukilimas; Vladui Putvinskiui– Pūtviui 150; Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių metai. LPKTS – 35; Lietuvos kariuomenės kūrėjams, Laisvės kovotojams. Vertinant ir nominuojant darbus taikytas ikonografinio ir ikonologinio vienio interpretacinis metodas, leidęs perprasti kūrinių vidinių prasmų interpretacijas ir jų gilumą. Nepaisant technikos atlikimo įvairovės – ar kūriniai atlikti tradicinėmis grafikos technikomis, naujomis technologijomis, taikant autorines technikas bei kompiuterinę grafiką, vertinimo komisijos sprendimai rėmėsi profesionalumo kriterijumi, ikonografinio ir ikonologinio vienio suderinamumu bei konkurso sąlygose apibrėžtomis nuostatomis, o geriausi profesionalių menininkų darbai įvertinti laureatų ir paskatinamaisiais diplomais.

VERTINIMO KOMISIJA

Stanislovas Gasiūnas – XXVII knygos mėgėjų draugijos narys, kolekcininkas

Prof. Jonas Jakaitis – Vertinimo komisijos pirmininkas, LPKTS Vilniaus skyriaus pirmininkas, VGTU dizaino katedros vedėjas

Valdas Kubilius – XXVII knygos mėgėjų draugijos narys, PLC vadovas

Dalia Poškienė – XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė

Vladas Sungaila – LPKTS Valdybos pirmininkas

Daiva Šulgaitė – dailininkė

Virginija Jokubkaitė – dizainerė

KONKURSO DALYVIAI

Rajmund Aszkowski, Zelona Gura, Lenkija

Vladimiras Beresniovas, Kaunas, Lietuva

Lolita Braza, Šiauliai, Lietuva

Sigutė Bronickienė, Kaunas, Lietuva

Eleonora Gershanovich, Niurnbergas, Vokietija

Iryna Koliadina, Dnipro, Ukraina

Vladas Kudaba, Vilnius, Lietuva

Janne Laine, Mantta, Suomija

Andrew Levitsky, Kyiv, Ukraina

Henrikas Mazuras, Panevėžys, Lietuva

Negreira Patricia, Prereyra, Argentina

Eulogijus Žirmantas Sauka, Vilnius, Lietuva

Povilas Šiaučiūnas, Panevėžys, Lietuva

Andrew Levitsky, Kyiv Ukraina.

Names of Historical memory. Anna Tsvetkova. GCD 120 × 120 mm

ISTORINĖS ATMINTIES VARDAI
Tarptautinis ekslibrisų konkursas

2023 10 19. 3.5 sp. l. Tiražas 200 egz.

Užsakymas 23-175

Parengė ir leidžia XXVII knygos mėgėjų draugija

Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“, Draugystės g. 17, LT-51229, Kaunas

ISBN 978-609-96414-0-9

9 786099 641409